

Лісова промисловість України

Лісова і деревообробна промисловість об'єднує заготівлю і переробку деревини та інших лісових багатств (лікарської сировини, ягід, плодів, грибів); основні її галузі — лісозаготівельна, деревообробна, целюлозно-паперова і лісохімічна.

Частка лісової і деревообробної промисловості в усьому промисловому комплексі України досить низька (менше 2,5%), галузь не задовольняє потреб національної економіки і населення в багатьох важливих видах продукції. Це пов'язано, насамперед, з обмеженою сировинною базою: невисока лісистість (лісами вкрито 14% території країни), переважання лісів з обмеженим експлуатаційним значенням, невеликі заготівлі лісу. Потреби галузі покриваються за рахунок власних ресурсів лише на третину, решта деревини завозиться (переважно з Росії).

Основою розвитку галузі є лісове господарство. Воно займається розведенням (насадженням), упорядкуванням, захистом та охороною лісів; розвинене в усіх регіонах України, найбільше — у Карпатах і на Поліссі. Не відповідають потребам і обсяги лісонасаджень; оптимальної лісистості (19%) в Україні можна досягти, якщо виростити додатково ліси на площі 2,8 млн. га. Це означає, що у найближчі 10 років площі лісів треба щорічно збільшувати на 250 — 280 тис. га (у 6 разів більше, ніж зараз).

Лісозаготівельна промисловість проводить вирубування, вивіз і первинну обробку деревини. Її продукція — ділова деревина, яка використовується у деревообробній і целюлозно-паперовій промисловості, будівництві. Щорічний обсяг деревини, що заготовляється в Україні, становить 12 — 15 млн. м³. В останні роки зменшилося споживання деревини у промисловості і будівництві, але помітно збільшилося постачання деревини для населення. В Україні лісозаготівельна промисловість розвинена в лісових районах — *у Карпатах і на Поліссі*.

Деревообробна промисловість поділяється на лісопильну, фанерну, меблеву, виробництво деревостружкових плит, сірників, будматеріалів. Лісопильна промисловість постачає пиломатеріали і тяжіє у своєму розміщенні до лісозаготівель (Чернівці, Берегомет, Брошнів, Вигода, Рахів, Свалява, Стрий — у Карпатах, Костопіль, Ковель та ін. — на Поліссі).

Фанеру виготовляють з берези, підприємства тяжіють до сировини (Львів, Костопіль, Оржів).

Деревостружкові плити виготовляють для потреб меблевої промисловості переважно в лісових районах, найбільші центри — Свалява, Тересва, Костопіль, Київ.

Меблева промисловість виробляє майже половину продукції деревообробної промисловості. Тяжіє вона до споживача. Центрами виробництва меблів

є, практично, всі великі міста держави та ряд середніх і малих міст. Найбільші підприємства розміщені у Києві, Харкові, Львові, Ужгороді, Сваляві, Чернівцях, Дніпропетровську.

Целюлозно-паперова промисловість розвивається в лісових районах, у місцях, де є електроенергія і вода. Найбільші підприємства — Жидачівський картонно-паперовий комбінат (Львівська область), Рахівська (Закарпатська область) і Корюківська (Чернігівська область) картонні фабрики, Понінківська паперова фабрика (Хмельницька область), Херсонський та Ізмаїльський целюлозні заводи, Малинська (Житомирська область) і Дніпропетровська паперові фабрики та ін.

Підприємства галузі задовольняють потреби України у такій продукції тільки наполовину.

Лісохімічна промисловість продукує кормові дріжджі, синтетичні смоли, оцтову кислоту, метиловий спирт, скипидар та ін. Сировиною для неї є відходи від лісозаготівельної і деревообробної промисловості (гілки, живиця, тирса та ін.), тому виробництва зосереджені у лісопромислових районах. Найбільші підприємства розміщені у Карпатах (Великий Бичків, Вигода, Свалява, Перечин), на Поліссі {Славута, Коростень, Клевань}.

Основні проблеми розвитку лісової і деревообробної промисловості — дефіцит сировини та її некомплексна переробка. Важливі напрямки розвитку галузі — раціональне використання лісових ресурсів, модернізація підприємств, створення безвідхідних виробництв.